

شناسایی موانع ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره
کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای
هیئت علمی

Identifying the lack of compliance among Postgraduate
thesis Topic Siu Educational Sciences threads with the needs
society

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۵/۳/۲۸

تاریخ دریافت مقاله: ۹۵/۱/۱۵

Mahvash Khosravi
Mohammad Reza Nili
Bibieshrat Zamani

مهوش خسروی*
محمد رضا نیلی**
بی بی عشرت زمانی***

Abstract: Present research aimed at identifying the obstacles in creating compliance among Postgraduate thesis topics in educational sciences with regard to society needs. Research method is descriptive -quantitative. The statistical population consists of about 50 faculty members at universities of Isfahan, Islamic Azad and Payam Noor, who are teaching educational sciences in the academic year 1392- 93. In this study, a complete census sampling method was used because of the limited number of faculty members. A researcher-made questionnaire with 24 close-ended questions was used and its validity was assessed by Cronbach's alpha coefficient at 0/91, and its validity was confirmed by experts in education. Data analysis was done through descriptive statistics (mean, standard deviation and percent). For analysis data descriptive statistics (mean, standard deviation and percent) was used. The results showed that economic, socio-cultural, organization barriers are effective in of graduate thesis in creating harmony between the needs of the community.

Key words: thesis, master, society needs, Educational Sciences

چکیده: پژوهش حاضر با هدف شناسایی موانع ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی انجام شده است. روش این مطالعه کمی از نوع توصیفی-پیمایشی است. جامعه آماری پژوهش، مشتمل بر ۵۰ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های اصفهان، آزاد اسلامی خوراسگان و پیام نور اصفهان است که در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ مشغول به تدریس بودند. در این پژوهش به دلیل محدودیت تعداد اعضای هیئت علمی از روش نمونه‌گیری سرشماری کامل استفاده شد. برای گردآوری اطلاعات و داده‌های لازم از پرسشنامه محقق ساخته، با ۲۴ سؤال بسته پاسخ استفاده شد. اعتبار پرسشنامه بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱ برآورد شد که نشان از اعتبار بالای ابزار اندازه‌گیری دارد. روایی آن را نیز کارشناسان و متخصصان علوم تربیتی تأیید کردند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار و درصد) استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که از نظر اعضای هیئت علمی، موانع اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی، سازمانی در ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد با نیازهای جامعه مؤثر است.

واژگان کلیدی: پایان‌نامه، کارشناسی ارشد، نیازهای جامعه، علوم تربیتی

* دانش‌آموخته کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه اصفهان (نویسنده مسئول)

mahvash.khosravi68@gmail.com

** دانشیار گروه علوم تربیتی دانشگاه اصفهان

*** استاد گروه علوم تربیتی دانشگاه اصفهان

مقدمه

آموزش عالی از مهم‌ترین نظام‌های تربیتی جوامع است که در توسعه همه‌جانبه ملت‌ها نقش اساسی ایفا می‌کند. جوامع پیشرفته تربیتی از آن به‌عنوان یکی از عوامل توسعه و پیشرفت سود می‌برند و همواره در پی بهبود کمی و کیفی این نهاد هستند. نظام آموزش عالی از دیرباز تاکنون همواره به‌عنوان نهادی تأثیرگذار بر تمامی ابعاد مختلف جامعه محسوب می‌شده است. در واقع آموزش عالی به‌عنوان نظامی پویا، هوشمند و هدفمند، زمینه رشد موزون، متناسب و متعادل جامعه را به وجود می‌آورد (هاشمی، ۱۳۹۲). در چنین شرایطی کشورهای در حال توسعه در تلاش هستند تا نقش دانشگاه‌ها را در توسعه ملی مورد توجه قرار دهند (میرسپاسی و افقهی، ۱۳۹۱: ۸۱).

در این بین دانشگاه‌ها برای رسیدن به اهداف خود، با چالش‌ها و مسائل مختلفی همچون کمیت‌گرایی در پژوهش به‌جای ارائه پژوهش‌های کیفی و تأثیرگذار، گسترش تحصیلات تکمیلی، تحول در حوزه فناوری و صنعت، گسترش نابرابری‌های آموزش در مراکز آموزش عالی، رشد فناوری‌های نوین ارتباطی و اطلاعاتی و ظهور آموزش‌های الکترونیکی، افزایش زنان و دختران در مراکز آموزش عالی، چالش‌ها و مشکلات فرهنگی در دانشگاه‌ها، ناهماهنگی بین دانشگاه‌ها با حوزه صنعت و خدمات، افزایش دانش‌آموختگان بیکار و جویای کار، پایین آمدن کیفیت تدریس و آموزش و توسعه دوره‌های آموزشی میان‌رشته‌ای درگیر هستند که ضرورت اتخاذ برنامه‌های راهبردی از سوی مدیران و برنامه‌ریزان دانشگاه‌ها را برای رفع این مشکلات می‌طلبد (نیستانی و رفیعی، ۱۳۹۲: ۸۴۱-۸۴۰).

پاسخگویی اجتماعی آموزش عالی و تعهد درونی آن به حل و رفع مسائل توسعه‌ای در سطوح ملی، منطقه‌ای و جهانی بیش‌ازپیش ارزش و اعتبار پیدا کرده است. اقتصاد دانش‌موجب شده است که دایره ذی‌نفعان و مشتریان آموزش عالی توسعه و تنوع بیشتری پیدا کند. دستگاه‌های مختلف دولتی، سازمان‌های عمومی، بنگاه‌های خصوصی تولید و خدمات، بازار کار مالیات‌دهندگان و نهادهای مختلف جامعه بیش از هر زمان بر انتظارات خود از آموزش عالی تأکید می‌کنند. آنها پیگیر و کنجکاوند که از درس و بحث و تحقیق و فنون دانشگاهی چه مرهمی بر زخم‌هایشان، چه راه‌حلی برای مسائل و چه ارزش افزوده‌ای در راستای مطلوبیت‌ها و اهدافشان فراهم می‌آید (فراستخواه، ۱۳۸۹: ۴۷). یکی از هدف‌های تشکیل دانشگاه، بررسی و حل مسائل اجتماعی به روش علمی است. زندگی جمعی در هر زمینه مسائلی را به وجود می‌آورد. برای ادامه حیات جمعی و بهبود وضع افراد باید این مسائل را با روش علمی، مشخص و به حل آن مبادرت کرد. معمولاً جامعه این کار را بر عهده دانشگاه‌ها می‌گذارد. مسائل اجتماعی

در زمینه‌های مختلف مثل اقتصاد، بهداشت، تربیت و خانواده، مشخص و روشن نیستند. روشن کردن این مسائل مستلزم داشتن بینش علمی و دید وسیع است؛ بنابراین دانشگاه باید از طریق مراکز تحقیق به بررسی اوضاع و احوال بپردازد، مشکلات را در هر زمینه مشخص کند و با در نظر گرفتن امکانات جامعه راه‌حل‌های اساسی را پیشنهاد کند (شریعتمداری، ۱۳۹۳: ۴۷-۴۶).

پژوهش در بُعد دانشجویی اصلی‌ترین نمود خود را در واحد پایان‌نامه نمایان می‌کند. دانشجویان با انتخاب این واحد قدرت ابتکار، اعتماد به نفس و پشتکار خود را با روح جستجوگر خویش درهم‌آمیخته و حاصل آن را در قالب پایان‌نامه ارائه می‌دهند. بنابراین می‌توان ادعا کرد که پایان‌نامه نخستین گام نظام‌مند در بعد پژوهش است که دانشجویان با آن آشنا می‌شوند. حجم زیادی از پژوهش‌های دانشگاهی در قالب پایان‌نامه ارائه می‌شود و بسیاری از مقاله‌های علمی برگرفته از همین پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها هستند؛ بنابراین پایان‌نامه‌ها نقش مهمی در تولید دانش جدید ایفا می‌کنند. به بیان دیگر پایان‌نامه‌ها نه تنها تمرین پژوهش برای دانشجویان است، بلکه از روش‌های تولید دانش جدید به شمار می‌آید (منصوریان، ۱۳۸۹: ۸۰). از بعد اجتماعی نیز پایان‌نامه‌ها می‌توانند با انجام پژوهش‌های کاربردی، حل بخشی از مشکلات و مسائل مبتلابه جامعه را در ابعاد مختلف بر عهده گیرند. با توجه به این ره‌آوردها است که می‌توان پایان‌نامه را جزء ذاتی و بخش لاینفک مطالعات دانشگاهی تلقی کرد که کیفیت علمی و موقعیت دانش‌آموختگان را تضمین می‌کند (لیجوجکی^۱، ۲۰۰۱: ۲۳). اتکینسون و بلنپاید^۲ (۲۰۰۸) لازمه پیوند دانشگاه و جامعه را توسعه فرهنگ پژوهش در جامعه و افزایش درک عمومی از ماهیت و نتایج پژوهش در علوم مختلف و کاربردهای آن برای توسعه جامعه برشمرده‌اند. آنها همچنین افزایش این درک عمومی در جامعه آمریکا را عامل رشد سریع رونق کسب‌وکار پژوهش‌محور در جامعه آمریکا از دهه ۱۹۷۰ به بعد می‌دانند. همچنین انجمن علوم^۳ در کشور ژاپن در سال ۲۰۱۳ ضمن ارائه تعریف پژوهش‌های علمی به‌عنوان فعالیت ویژه‌ای که به تولید دانش جدید در جهت تعقیب و حل چالش‌های علمی رشته‌های ناشناخته منتج می‌شود، ماهیت علم و پژوهش‌ها را همراه جامعه و متعلق به جامعه برمی‌شمرد؛ بنابراین از نظر پژوهشگر فعالیت‌های پژوهشی زمانی مفید است که بتواند توجه و اعتماد جامعه را به خود جلب کند و با شناخت اجتماعی همراه باشد.

1. Ylijoki

2. Atkinson & Blanpied

3. International council for science assessment

در دوره کارشناسی ارشد، اجرای پایان‌نامه علاوه بر اینکه نقش آموزشی و تمرینی برای دانشجویان دارد، باید با هدف قرار دادن مسائل واقعی حوزه مربوطه، به یافتن راه‌حل‌های مناسب منجر شود و به این وسیله بخشی از ابهامات آن حوزه را روشن کند. پایان‌نامه و رساله به‌عنوان برونداد پژوهشی دانشجویان باید راه نشان دهد، ذهن دانشجو را در مسیر مسائل اجتماعی به حرکت درآورد و او را برای آینده‌ای بهتر آماده سازد (خاکی، ۱۳۸۷: ۱۴). در سند نقشه جامع علمی کشور (۱۳۸۹/۱۰/۱۴) نیز در راهبردهای کلان توسعه علم و فناوری در کشور به تربیت و توانمندسازی سرمایه انسانی با تأکید بر پرورش انسان‌های متقی، کارآفرین، خودباور، خلاق، نوآور و توانا در تولید علم و فناوری متناسب با ارزش‌های اسلامی و نیازهای جامعه تأکید شده است (سند نقشه جامع علمی کشور، ۱۳۸۹).

جهت‌دهی آموزش و پژوهش و فناوری و نوآوری به سمت حل مشکلات و رفع نیازهای واقعی و اقتضات کشور با توجه به آمایش سرزمین و نوآوری در مرزهای دانش برای تحقق مرجعیت علمی هم از مواردی است که در سند فوق به آن اشاره شده است. موارد یاد شده حاکی از آن است که دانشگاه‌ها به‌عنوان عالی‌ترین نهاد تربیت و آموزش سرمایه انسانی و با بهره‌گیری از همه منابع معرفتی، مرکز پژوهش و نوآوری، زمینه‌ساز و پیشگام تحولات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی هستند. در دانشگاه‌ها و با توجه به مقتضیات و نیازهای اساسی جامعه و همچنین تعداد قابل ملاحظه دانشجویان تحصیلات تکمیلی انتظار می‌رود این دانشجویان در کسب دانش با پژوهش، اشاعه آن از راه آموزش و اجرای آن از گذر خدمات اجتماعی که از مأموریت‌های دانشگاه است نقش چشم‌گیری داشته باشند.

یکی از چالش‌های بنیادی نظام آموزش عالی در ایران، همخوانی ضعیف این نظام با نیازهای بومی جامعه است. از پیامدهای این وضعیت، فاصله یا شکاف میان پژوهش‌های دانشگاهی، به‌ویژه پایان‌نامه‌ها، با نیازهای جامعه است. این شکاف را می‌توان به روشنی در استفاده نکردن از یافته‌ها و نتایج پژوهش‌ها در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و مانند آنها مشاهده کرد. در طول چند دهه اخیر که آموزش عالی در ایران رو به گسترش بوده است، اندیشمندان از یک سو و کارفرمایان صنایع و اقتصاد از سوی دیگر، انتقادهای واکنش‌های بسیاری در این مورد مطرح کرده‌اند (فتاحی، ۱۳۹۰: ۷۷۷).

در سال‌های اخیر گسترش تحصیلات تکمیلی در کشور ما به خودی خود موجب افزایش تعداد پایان‌نامه‌های تحصیلی به‌ویژه در دوره کارشناسی ارشد شده است. از آنجا که همه ساله از تعداد زیادی پایان‌نامه تحصیلی در دانشکده‌های علوم تربیتی ایران، دفاع

می‌شود و با توجه به تمام مطالبی که مطرح شد سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که: آیا بخش تحقیقات دانشگاهی به‌ویژه حوزه علوم تربیتی از رشد و بالندگی کافی و تطابق با نیازهای جامعه برخوردار است؟ اگر پاسخ منفی است چه موانعی در این راه وجود دارد؟ از این‌رو، پژوهش حاضر درصدد است با استفاده از منابع و تحقیقات انجام شده و نیز پژوهش میدانی، موانع احتمالی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های علوم تربیتی با نیازهای جامعه را تجزیه و تحلیل کند.

پیشینه تحقیق

تحقیقات بسیار کمی در ارتباط با موضوع این پژوهش در داخل و خارج از کشور انجام شده است و بیشتر تحقیقات انجام شده به موانع پژوهش اشاره دارند. با وجود این، سعی شده است تا حد امکان پژوهش‌های نزدیک به این موضوع جستجو و بیان شود.

زمانی و قربان‌نژاد (۱۳۸۵) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی مشکلات و موانع موجود در پژوهش» به موانع فرهنگی و اجتماعی از جمله ارزش نگذاشتن به جایگاه تحقیق در کشور، ضعف روحیه و اخلاق جستجوگری به‌عنوان یک منش علمی در فرهنگ جامعه ایران و موانع اقتصادی همچون کمبود و عدم نظارت مناسب بر بودجه‌های پژوهشی اشاره کرده‌اند.

زارع احمدآبادی، منصوری و طاهری دمنه (۱۳۸۸) در پژوهشی با عنوان «واکاوی موانع انجام پژوهش در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی با استفاده از تکنیک تاپسیز^۱ فازی» نبود معیارهای ارزیابی برای سنجش و نظارت در فعالیت‌های پژوهشی، سرمایه‌گذاری ناکافی بخش خصوصی در امر تحقیقات، تخصیص نیافتن بودجه مناسب برای بخش‌های پژوهش و توسعه کشور را از موانع پژوهش و تحقیق در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی از دید اعضای هیئت علمی در راستای توسعه علمی و پیشرفت برشمردند. نقیب‌السادات (۱۳۸۸) پژوهشی را با عنوان «رفع مشکلات و موانع تحقیق در کشور، یک ضرورت» به انجام رساند. نتایج این پژوهش نشان داد که تلاش جامعه علمی کشور برای اجرای عالمانه پژوهش‌ها و توجه به اولویت‌های پژوهشی، در کنار اهتمام مسئولان برای پاسخ به نیازها و رفع مشکلات و موانع کنونی پژوهش در کشور می‌تواند آسیب‌های موجود بر سر راه توسعه پژوهش‌ها را از میان بردارد.

مرادی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان «شناسایی و اولویت‌بندی موانع فراروی پژوهش: مطالعه موردی پژوهشگاه‌های زیرمجموعه وزارت علوم، تحقیقات و

^۱.Toosis

فناوری» بر اساس یافته‌های پژوهش، موانع فردی، موانع سازمانی، موانع محیطی، موانع فنی را از جمله موانع فراروی پژوهش‌های زیرمجموعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دانسته‌اند که بیش از حد متوسط بر انجام فعالیت‌های تحقیقاتی مؤثرند. علاوه بر این، نتایج نشان می‌دهند که از بین همه عوامل بررسی شده، نداشتن فرهنگ تحقیق بیشترین تأثیر را بر انجام پژوهش‌های زیرمجموعه وزارت علوم دارد.

همسلی و براون^۱ (۲۰۰۴) در پژوهشی طولی با عنوان "تسهیل کاربردهای پژوهش" نشان دادند که عواملی از جمله قابلیت دسترسی به نتایج تحقیق، اطمینان و اعتبار کم به نتایج تحقیق، شکاف بین محققان و استفاده‌کنندگان و عوامل سازمانی از اصلی‌ترین موانع به‌کارگیری یافته‌های پژوهش به‌شمار می‌روند.

منجرس و همکاران^۲ (۲۰۰۹) در پژوهشی به بررسی اثرات مکملی روابط دانشگاه و صنعت پرداختند. تجزیه و تحلیل داده‌ها مبتنی بر مطالعه موردی دو دانشگاه اسپانیایی بود. یافته‌های این پژوهش نشان داد که قراردادهای تحقیق و توسعه با صنعت و پژوهش‌های دانشگاهی، اثر هم‌افزایی بر تولید علم دارند اما زمانی که اعتبارات تحقیق و توسعه درصد پایینی نباشد. اثرات مثبت اساساً از امکان فراهم کردن منابع تکمیلی (شناختی، فنی و مالی) برای فعالیت‌های تحقیقاتی ناشی می‌شود.

گریفین و هیندوچا^۳ (۲۰۱۱) معتقدند تنها جوامعی می‌توانند خود را با سیر تغییرات علوم تطبیق دهند که فرهنگ پژوهش‌محوری را در جامعه دانشگاهی خود نهادینه کرده و اجرای پژوهش علمی و کاربردی را محور اصلی تحصیل دانشجویان خود، قرار داده باشند.

و بر و برگان^۴ (۲۰۱۲) نیز در پژوهش خود با عنوان «مسئولیت عمومی جهت فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی بالاتر» ضمن اجتماعی قلمداد کردن ماهیت پژوهش در علوم مختلف، مسئولیت اجتماعی در قبال پژوهش‌های دانشگاهی را امری مهم برشمرده و آن را از کشوری به کشور دیگر متفاوت تلقی کرده و آن را وابسته به تاریخ، فرهنگ و سنت‌ها و سیستم مدیریتی در آن کشور دانسته‌اند. پژوهشگران همچنین مسئولیت‌های کلیدی جامعه در قبال پژوهش را شامل تدوین چهارچوب روشن برای فعالیت‌های پژوهشی در جامعه، تدوین خط‌مشی مناسب به‌منظور پشتیبانی از فرهنگ پژوهش در جامعه، ایجاد پیوند میان مراکز علمی دانشگاهی و مراکز شغلی و صنعتی با پژوهش و ایجاد مراکز تولید پژوهش محور، ایجاد کانال‌های اطلاع‌رسانی اجتماعی ویژه

¹.Hemsley & Brown

². Manjarres et al

³. Griffin & Hindocha

⁴. Weber & Bergan

پژوهش در رشته‌های مختلف برحسب رشته و جلوگیری از انحصاری شدن پژوهش در جامعه، ارائه ساز و کارهای قانونی برای پشتیبانی از پژوهشگران در جامعه و بهینه‌سازی ساختار سنتی آموزش در جامعه بر مبنای پژوهش بر شمرده‌اند. با مرور پیشینه مطالعات داخلی و خارجی، این نتیجه به دست آمد که پژوهشی که به‌طور کامل به موضوع مورد نظر پردازد تا به حال صورت نگرفته است و پژوهش حاضر موضوع جدیدی را مطرح می‌کند. در واقع پژوهشگر با پژوهش درباره این موضوع قصد دارد دغدغه‌های جامعه را مدنظر قرار دهد تا بتواند راهکارهایی ارائه دهد که پایان‌نامه‌های دانشجویی وسیله‌ای برای حل مشکلات جامعه باشد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر برحسب هدف، کاربردی و از نظر روش‌شناختی به شیوه کمی با روش توصیفی-پیمایشی اجرا شده است. جامعه آماری این پژوهش مشتمل بر ۵۰ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های اصفهان، آزاد اسلامی خوراسگان و پیام نور اصفهان است که در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ مشغول به تدریس بودند. برای نمونه‌گیری به دلیل محدود بودن اعضای هیئت علمی شاغل به تدریس، از روش سرشماری استفاده شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته با ۲۴ سؤال بسته پاسخ بود؛ اما با توجه به اینکه پرسشنامه استاندارد شده‌ای برای استفاده در این پژوهش وجود نداشت محقق بر آن شد تا با مطالعه منابع مختلف و نیز با کمک استادان راهنما مؤلفه‌های مورد بررسی را مشخص کند که در نهایت بر سه مؤلفه موانع اقتصادی، موانع اجتماعی-فرهنگی، موانع سازمانی توافق شد. تصمیم بر این شد برای هر یک از مؤلفه‌ها؛ سؤالاتی بسته پاسخ بر اساس طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت (از مورد بسیار زیاد تا بسیار کم) تدوین شود که سرانجام پس از بررسی‌های متعدد محقق، استادان راهنما و صاحب‌نظران، روی ۲۴ سؤال، توافق نهایی حاصل شد. اعتبار پرسشنامه بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱ برآورد شد که نشان از اعتبار بالای ابزار اندازه‌گیری دارد؛ و روایی آن را نیز کارشناسان و متخصصان علوم تربیتی تأیید کردند. از ۵۰ پرسشنامه توزیع شده بین اعضای هیئت علمی ۳۰ پرسشنامه قابل تجزیه و تحلیل بود. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش در سطح آمار توصیفی انجام شده است. در سطح توصیفی برای مشخص کردن توزیع فراوانی و درصد نمره‌های پاسخ‌گویان از میانگین، انحراف معیار و درصد استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

سؤال اول: موانع اقتصادی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی این دوره کدامند؟

حیطه موانع اقتصادی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از دیدگاه اعضای هیئت علمی شامل ۶ سؤال بود که خلاصه آن، به همراه پاسخ‌های داده شده در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول (۱) توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌های سؤال‌های حیطه موانع اقتصادی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر

اعضای هیئت علمی

تایید کننده	تایید کننده	تایید کننده	تایید کننده	تایید کننده	تایید کننده	تایید کننده	تایید کننده	تایید کننده	تایید کننده	تایید کننده	
بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	میانگین	انحراف معیار	بسیار زیاد	بسیار کم	جمع درصد	طیف سؤال‌ها	
۰	۲	۶۷	۲۶	۸	۱۱	۳۰	۹	۳۰	۶۶	۱	کمبود امکانات و تجهیزات لازم برای انجام پژوهش و مشکل بودن تهیه آن در سازمان‌ها
۰	۲	۶۷	۳۳	۹	۱۰	۳۰	۹	۳۳	۶۳	۲	کمبود بودجه کافی برای انجام تحقیقات در سازمان‌ها
۰	۱	۳۳	۴۶	۷	۱۴	۲۶	۸	۲۶	۷۳	۳	تخصیص نیافتن به موقع اعتبارات پژوهشی از سوی سازمان‌ها
۱	۴	۱۳	۱۶	۵	۹	۳۰	۱۱	۳۶	۶۶	۴	نداشتن تمکن مالی پژوهشگر برای تهیه منابع
۰	۴	۱۳	۳۳	۶	۱۰	۳۳	۱۰	۳۳	۶۶	۵	بالا بودن هزینه‌های انجام پژوهش‌های

طیف سؤال‌ها	بسیار کم	کم	ناحادی	زیاد	بسیار زیاد	میانگین	انحراف معیار	بسیار زیاد	گزینه‌های زیاد و جمع درصد
هدفمند و متناسب با نیازهای جامعه									
تخصیص بودجه کمتر به تحقیقات در حوزه علوم تربیتی در مقایسه با سایر رشته‌ها (فنی، پزشکی و...) از سوی سازمان‌ها	-	۳	۴	۱۲	۱۱	۴/۰۳	۰/۹۶	۳۶/۷	۷۶/۷
مجموع						۴/۰۷	۰/۶۳		

جدول (۱) وضعیت گویه‌های حیطه موانع اقتصادی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی را نشان می‌دهد. بر اساس یافته‌ها بیشترین درصد فراوانی گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد مربوط به گویه ۶ «تخصیص بودجه کمتر به تحقیقات در حوزه علوم تربیتی در مقایسه با سایر رشته‌ها (فنی، پزشکی و...) از سوی سازمان‌ها» با ۷۶/۷ درصد و میانگین ۴/۰۳ و کمترین درصد مربوط به گویه ۳ «کمبود بودجه کافی برای انجام تحقیقات در سازمان‌ها» با ۷۳/۴ درصد و میانگین ۳/۹۷ است. میانگین کل حیطه ۴/۰۷ و انحراف معیار آن ۰/۶۳ است.

سؤال دوم: موانع اجتماعی-فرهنگی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی این دوره کدامند؟

گویه‌های مربوط به حیطه موانع اجتماعی-فرهنگی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی از ۱۰ گویه تشکیل شده که خلاصه آن، همراه با پاسخ‌ها در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول (۲) توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌های سؤال‌های حیطه موانع اجتماعی-فرهنگی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از دیدگاه اعضای هیئت علمی

طیف سؤال‌ها	بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	میانگین	انحراف معیار	بسیار زیاد	جمع درصد
نامشخص بودن اهمیت و جایگاه پژوهش و پژوهشگر در نظام ارزشی جامعه	-	۳	۱۰	۵	۱۳	۹	۰/۹۴	۳/۹۳	۷۸/۴
عدم انطباق موضوعات تحقیقی با نیازها و مشکلات واقعی جامعه	-	-	۲۰	۶	۱۴	۱۰	۰/۷۳	۴/۱۳	۸۰
همکاری نکردن افراد و گروه‌ها با پژوهشگر به علت نگرش منفی در مورد کاربرد یافته‌های تحقیقات دانشجویی	۱	-	۳	۱۰	۱۶	۱۰	۰/۸۶	۴/۱۳	۸۶/۶
همکاری نکردن افراد جامعه با پژوهشگر به دلیل احساس تهدید از جانب برخی موضوعات و افشا شدن هویت آنها	-	۲	۶/۷	۳۷	۱۲	۹	۰/۹۰	۳/۹۳	۷۰
نبودن مشوق و حمایت‌های معنوی مناسب از محقق	-	۳	۱۰	۴	۱۶	۷	۰/۸۸	۳/۹۰	۷۶/۶
اعتقاد پایین جامعه به نتایج کارهای پژوهشی به‌ویژه در حوزه علوم تربیتی	۱	۱	۳/۳	۶	۱۰	۱۲	۱/۰۳	۴/۰۳	۷۳/۳
نبود تبلیغات مناسب برای توسعه فرهنگ پژوهش	-	۴	۱۳/۳	۴	۱۲	۱۰	۱/۰۱	۳/۹۳	۷۳/۳

طیف سؤال‌ها	بسیار کم	کم	نا محدودی	زیاد	بسیار زیاد	میانگین	انحراف معیار	بسیار زیاد	جمع درصد گزینه‌های زیاد و
تصور غلط اجتماعی در مورد ناتوانی دانشجویان کارشناسی ارشد در انجام پژوهش	-	۴ ۱۳/۳	۱۰ ۳۳/۳	۸ ۲۶/۷	۸ ۲۶/۷	۳/۶۷	۱/۰۲	۸ ۲۶/۷	۵۳/۴
رابطه ضعیف دانشکده‌ها، دانشگاه‌ها و رسانه‌های جمعی در ایجاد فضای علمی و اشاعه فرهنگ پژوهش در کشور	-	۴ ۱۳/۳	۴ ۱۳/۳	۱۲ ۴۰	۱۰ ۳۳/۳	۳/۹۳	۱/۰۱	۱۰ ۳۳/۳	۷۳/۳
گرفتن ایده، موضوع و روش تحقیق از تحقیقات خارجی به‌جای توجه به مسائل و مشکلات جامعه	۱ ۳/۳	۴ ۱۳/۳	۵ ۱۶/۷	۹ ۳۰	۱۱ ۳۶/۷	۳/۸۳	۱/۱۷	۱۱ ۳۶/۷	۶۶/۷
مجموع						۳/۹۱	۰/۷۰		

جدول (۲) وضعیت گویه‌های حیطه موانع اجتماعی - فرهنگی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی را نشان می‌دهد. بر اساس یافته‌ها بیشترین درصد فراوانی گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد مربوط به گویه ۹ «همکاری نکردن افراد و گروه‌ها با پژوهشگر به علت نگرش منفی در مورد کاربرد یافته‌های تحقیقات دانشجویی» با ۸۶/۶ درصد و میانگین ۴/۱۳ و کمترین درصد مربوط به گویه ۱۴ «تصور غلط اجتماعی در مورد ناتوانی دانشجویان کارشناسی ارشد در انجام پژوهش» با ۵۳/۴ درصد و میانگین ۳/۶۷ است. میانگین کل حیطه ۳/۹۱ و انحراف معیار آن ۰/۷۰ است.

سؤال سوم: موانع سازمانی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی این دوره کدامند؟

گویه‌های مربوط به حیطه موانع سازمانی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی از ۸ گویه تشکیل شده که خلاصه آن، همراه با پاسخ‌ها در جدول (۳) ارائه شده است.

جدول (۳) توزیع فراوانی و درصد پاسخ‌های سؤال‌های حیطه موانع سازمانی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از دیدگاه

اعضای هیئت علمی

طیف سؤال‌ها	بسیار کم	ح	ث	زیاد	بسیار زیاد	میانگین	انحراف معیار	بسیار زیاد	جمع درصد
۱۷ همکاری نکردن سازمان‌ها و نهادهای جامعه با دانشجویان در فرآیند پژوهش	۱	۳/۳	۲۶/۷	۸	۲۶/۷	۳/۸۳	۰/۹۸	۶۶/۷	
۱۸ نامناسب بودن شیوه‌های اطلاع‌رسانی سازمان‌ها در مورد اولویت‌های پژوهشی‌شان	-	۶/۷	۳۰	۱۳	۴۳/۳	۳/۷۷	۰/۸۵	۶۳/۳	
۱۹ نگرش منفی سازمان‌ها در مورد پذیرش دانشجویان کارشناسی ارشد به‌عنوان همکار پژوهشی	-	۳/۳	۳۰	۹	۳۶/۷	۴	۰/۹۱	۶۶/۷	
۲۰ آموزش ندیدن تصمیم‌گیران و مجریان امور پژوهشی در سازمان‌ها در مورد نحوه استفاده از یافته‌های تحقیقات	-	۳/۳	۱۳/۳	۴	۵۶/۷	۴/۳۷	۰/۸۵	۸۳/۴	
۲۱ پایین بودن سطح حمایت سازمان‌های خارج از دانشگاه از تحقیقات دانشجویی به علل مختلف	-	۳/۳	۱۶/۷	۵	۱۵	۴/۲۷	۰/۸۶	۸۰	

طیف سؤال‌ها	بسیار کم	کمی	تا حدودی	زیاد	بسیار زیاد	میانگین	انحراف معیار	بسیار زیاد	گزینه‌های زیاد و جمع درصد
۲۲ نبود نگرش سرمایه‌ای به پژوهش در مدیران و مسئولان سازمان‌ها	-	۳/۳	۲۰	۹	۱۴	۴/۲۰	۰/۸۸	۴۶/۷	۷۶/۷
۲۳ قوانین دست‌وپا گیر سازمانی در پرداخت هزینه‌های پژوهش	-	-	۲۶/۷	۹	۱۳	۴/۱۷	۰/۸۳	۴۳/۳	۷۳/۳
۲۴ ناچیز بودن مبلغ قراردادهای پژوهشی سازمان‌ها	-	۶/۷	۲۳/۳	۹	۱۲	۴/۰۳	۰/۹۶	۴۰	۷۰
مجموع						۳/۹۴	۰/۶۶		

جدول (۳) وضعیت گویه‌های حیطه موانع سازمانی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی را نشان می‌دهد. بر اساس یافته‌ها بیشترین درصد فراوانی گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد مربوط به گویه ۲۰ «آموزش ندیدن تصمیم‌گیران و مجریان امور پژوهشی در سازمان‌ها در مورد نحوه استفاده از یافته‌های تحقیقات» با ۸۳/۴ درصد و میانگین ۴/۳۷ و کمترین درصد مربوط به گویه ۱۸ «نامناسب بودن شیوه‌های اطلاع‌رسانی سازمان‌ها در مورد اولویت‌های پژوهشی‌شان» با ۶۳/۳ درصد و میانگین ۳/۷۷ است. میانگین کل حیطه ۳/۹۴ و انحراف معیار آن ۰/۶۶ است.

نتیجه‌گیری

سؤال اول: موانع اقتصادی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی این دوره کدامند؟

نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش بر اساس جدول (۱) نشان داد که اعضای هیئت علمی از بین ۶ گویه مربوط به موانع اقتصادی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه گویه «تخصیص بودجه کمتر به تحقیقات در حوزه علوم تربیتی در مقایسه با سایر رشته‌ها (فنی، پزشکی و...) از سوی سازمان‌ها» را با ۷۶/۷ درصد و میانگین ۴/۰۳ به عنوان بااهمیت‌ترین و گویه «کمبود بودجه کافی برای انجام تحقیقات در سازمان‌ها» را با ۷۳/۴

درصد و میانگین ۳/۹۷ به عنوان کم‌اهمیت‌ترین گویه انتخاب کردند. بر اساس این نتایج می‌توان گفت که گویه ۶ از نظر اعضای هیئت علمی شرکت‌کننده در تحقیق، بااهمیت‌ترین مانع اقتصادی و گویه ۳ کم‌اهمیت‌ترین مانع اقتصادی در ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه تشخیص داده شده است. به نظر می‌رسد «دلیل تخصیص بودجه کمتر به تحقیقات در حوزه علوم تربیتی در مقایسه با سایر رشته‌ها فنی، پزشکی و... از سوی سازمان‌ها» از منظر اعضای هیئت علمی این است که بودجه‌ای که برای امر پژوهش در نظر گرفته می‌شود با در نظر گرفتن این مسئله صورت می‌پذیرد که طرح‌های پژوهشی تا چه حد در توسعه جامعه تأثیرگذار است. نبود فرهنگ و دانش‌محوری در فرآیند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری مراکز اداری و اقتصادی دولتی و غیردولتی و نیز نداشتن توان مالی سازمان‌های اقتصادی و تجاری، به‌ویژه در سازمان‌های غیردولتی، موجب شده که منابع مالی فراوانی به امور پژوهشی اختصاص داده نشود. سلیمانی (۱۳۹۱) نیز در تحقیق خود به این نتیجه رسید که کمبود در منابع پژوهش، از طرفی به تخصیص سهم ناچیزی از تولید ناخالص داخلی به پژوهش وابسته است و از سوی دیگر معلول نداشتن توانمندی و مهارت لازم برای بهره‌مندی از فرصت‌های بین‌المللی و خارجی موجود در زمینه اعتبارات پژوهشی است. یافته‌های این سؤال با تحقیقات فضل‌الهی (۱۳۹۱)، حسین‌پور (۱۳۹۰)، زمانی و قربان‌نژاد (۱۳۸۵)، پالیزیان (۱۳۸۶)، مطلق و چرخچی (۱۳۸۷)، زارع احمدآبادی و همکاران (۱۳۸۸)، حسینی و جاهد (۱۳۹۱)، شریعتمداری (۱۳۹۰)، باقری مجد و همکاران (۱۳۹۳)، تیرگر و طهرائی (۱۳۸۷)، راد^۱ (۲۰۰۹) و بورگوان^۲ (۲۰۱۰) همسو و هماهنگ است که در تحقیق خود به موانع اقتصادی شامل: پایین بودن بودجه و سهم اعتبارات تحقیقاتی، نقش انحصاری دولت در تأمین اعتبارات مربوط به تحقیقات، ناچیز بودن درآمد حاصل از فعالیت‌های پژوهشی نسبت به فعالیت‌های اقتصادی دیگر، کمبود و نبود نظارت مناسب بر بودجه‌های پژوهشی، اختصاص نیافتن بودجه کافی به امر پژوهش دانشجویی، نبود نظارت مطلوب بر نحوه اعتبارات موجود، نبود حمایت مادی و معنوی از طرح‌های دانشجویی، عدم نیازسنجی در تخصیص بودجه و تقسیم آن در بخش‌های مختلف از سوی دولت، اشاره کرده‌اند.

سؤال دوم: موانع اجتماعی-فرهنگی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی این دوره کدامند؟

^۱.Rherrad

^۲.Burgoyne

جدول (۲) وضعیت گویه های حیطه موانع اجتماعی-فرهنگی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی را نشان می‌دهد. بر اساس یافته‌های جدول، بیشترین درصد فراوانی گزینه‌ها مربوط به گویه «همکاری نکردن افراد و گروه‌ها با پژوهشگر به علت نگرش منفی در مورد کاربرد یافته‌های تحقیقات دانشجویی» با ۸۶/۶ درصد و میانگین ۴/۱۳ و کمترین درصد «تصور غلط اجتماعی در مورد ناتوانی دانشجویان کارشناسی ارشد در انجام پژوهش» با ۵۳/۴ درصد و میانگین ۳/۶۷ است. بر اساس این نتایج می‌توان گفت که گویه ۹ از نظر اعضای هیئت علمی شرکت‌کننده در تحقیق بااهمیت‌ترین مانع اجتماعی-فرهنگی و گویه ۱۴ کم‌اهمیت‌ترین مانع اجتماعی-فرهنگی در ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه تشخیص داده شده است. به نظر می‌رسد که دلیل اهمیت گویه «همکاری نکردن افراد و گروه‌ها با پژوهشگر به علت نگرش منفی در مورد کاربرد یافته‌های تحقیقات دانشجویی» از نظر اعضای هیئت علمی این است که پژوهش و پژوهشگر در جامعه ما هنوز جایگاه خود را نیافته است، در حالی که در بیشتر جوامع هم تحقیق و هم محقق از منزلتی بالا برخوردار هستند. نتایج پژوهش فضل‌الهی (۱۳۹۱) نشان داد که متأسفانه در جامعه ما، استراتژی کلان پژوهشی کاملاً مشخص نیست. این امر سبب شده است که نه تنها جایگاه تحقیق و محقق و نقش آنها در پیشرفت فناوری مشخص نباشد، بلکه گاهی تحقیقات فعالیتی روبنایی و سطحی تلقی می‌شود. بررسی‌های کیفی نشان داده است که بیشتر طرح‌های تحقیقاتی انجام شده، باکیفیت پایین، قائم به فرد و بدون استمرار اجرا می‌شود و از نتایج آنها کمتر می‌توان برای رفع نیازهای جامعه استفاده کرد. یافته‌های این سؤال با تحقیقات حسینی و جاهد (۱۳۹۱)، حسن‌زاده (۱۳۸۳)، زمانی و قربان‌نژاد (۱۳۸۵)، جعفری (۱۳۸۸)، مطلق و چرخچی (۱۳۸۷)، تصدیقی و تصدیقی (۱۳۸۸)، مرادی و همکاران (۱۳۹۲)، باقری مجد و همکاران (۱۳۹۳)، حسین‌پور (۱۳۹۰)، فضل‌الهی (۱۳۹۱)، شریعتمداری (۱۳۹۰) عنایتی و همکاران (۱۳۹۱)، سرشتی و همکاران (۱۳۸۹)، همسلی و براون (۲۰۰۴)، اتکینسون و بلناید (۲۰۰۸)، گریفین و همکاران (۲۰۱۱)، انجمن علوم در کشور ژاپن (۲۰۱۳) همسو و هماهنگ است که در تحقیق خود به موانع اجتماعی-فرهنگی شامل: کم بها دادن به فعالیت‌های پژوهشی در جامعه، اعتقاد پایین جامعه به نتایج کارهای پژوهشی، نبود فرهنگ تحقیق و نهادینه نشدن امر تحقیق، نبود انگیزه فرهنگی در امر پژوهش، ایجاد و توسعه فرهنگ پژوهشی و پژوهش‌خوانی در جامعه و بین تصمیم‌گیران و حمایت از تحقیقات کاربردی و تشویق محققان در این زمینه، فقدان ترویج دانش به

مردم و ایجاد فرهنگ تقاضای استفاده از نتایج و دستاوردهای محققان و مشخص نبودن جایگاه تحقیق و محیط علمی اشاره کرده‌اند.

سؤال سوم: موانع سازمانی ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه از نظر اعضای هیئت علمی این دوره کدامند؟

نتایج به دست از تجزیه و تحلیل مؤلفه موانع سازمانی نشان داد که اعضای هیئت علمی بر اساس نتایج جدول (۳) «آموزش ندیدن تصمیم‌گیران و مجریان امور پژوهشی در سازمان‌ها در مورد نحوه استفاده از یافته‌های تحقیقات» با ۸۳/۴ درصد و میانگین ۴/۳۷ را با اهمیت‌ترین مانع سازمانی و «نامناسب بودن شیوه‌های اطلاع‌رسانی سازمان‌ها در مورد اولویت‌های پژوهشی‌شان» را کم‌اهمیت‌ترین مانع سازمانی در ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی با نیازهای جامعه تشخیص دادند. از مهم‌ترین و اساسی‌ترین موانع کاربردی یافته‌های پژوهشی بین مدیران و متصدیان امور اجرایی این است که آنان تحقیقات انجام شده را بدیهی و بی‌ارتباط با چالش‌ها، مسائل و نیازهای حوزه خود تلقی می‌کنند؛ بنابر این با اهمیت بودن گویه «آموزش ندیدن تصمیم‌گیران و مجریان امور پژوهشی در سازمان‌ها در مورد نحوه استفاده از یافته‌های تحقیقات» به این دلیل است. لذا در استفاده از نتایج تحقیقات در حل مسائل مبتلابه حوزه کاری خود کوششی به عمل نمی‌آورند. نتایج پژوهش علیزاده اقدم (۱۳۹۳) نشان داد سازمان‌ها زمانی به پژوهش توجه می‌کنند و نتایج ملموس و قابل استفاده آن را خواهند پذیرفت که موضوعات ارائه شده با توجه به نیازهای هر سازمانی انتخاب و ارائه شود؛ بنابراین ارائه اولویت‌های پژوهشی باید با دقت لازم انجام شود و افراد درگیر در سازمان در انتخاب موضوعات نقش اساسی داشته باشند. ارائه اولویت‌ها از خارج سازمان و بدون توجه به نیازهای سازمانی مشکل کاربردی یافته را بیشتر می‌کند. اولاً اینکه چون بر اساس نیازهای سازمان نیست بنابراین در اولویت کاری سازمان قرار نمی‌گیرد و ثانیاً چون مسئولان سازمان‌ها در جریان و درگیر مستقیم با آن موضوع نیستند حتی درک یافته‌ها و پیشنهادها را سنگین‌تر می‌کنند. لذا برای آماده کردن و ایجاد تمایل در جهت مثبت کردن گرایش افراد سازمانی و به‌ویژه مدیران سازمان‌ها به منظور کاربردی یافته‌های پژوهشی باید به تشکیل کارگاه‌های آموزشی و رواج فرهنگ پژوهش در سازمان‌ها و بین مدیران اقدام کرد. یافته‌های این سؤال با پژوهش‌های قوسیان مقدم و همکاران (۱۳۹۴)، هاشمی و عبادی (۱۳۸۸)، حسینقلی‌زاده (۱۳۹۰) و علیزاده اقدم (۱۳۹۳)، رومیانی و همکاران (۱۳۸۵)، سرشتی و همکاران (۱۳۸۹) و نیک‌روز و همکاران (۱۳۹۱) همسو و هماهنگ است که در تحقیق خود به موانع

سازمانی شامل: رواج نداشتن فرهنگ پژوهش‌خوانی و پژوهش‌خواهی میان مدیران و مسئولان، آشنایی ناکافی مدیران و مسئولان با پژوهش، اعتقاد نداشتن به کاربرد پژوهش در بهبود وضعیت موجود، نابرابری در تصویب و اجرای طرح‌های پژوهشی، ضعیف بودن نیروهای مشاوره تحقیقاتی، قوانین دست‌وپا گیر اداری در خصوص پژوهش، نبود اطلاع‌رسانی درست از اولویت‌های تحقیقاتی در ادارات، تمایل کم مسئولان به کاربردی کردن نتایج پژوهش، وجود نگرش منفی بین مدیران درباره تحقیقات، کمبود امکانات و تجهیزات، دسترسی نداشتن به منابع کسب اطلاعات و محدودیت اخلاقی در اجرای پژوهش اشاره کرده‌اند.

محدودیت‌های تحقیق

- نتایج حاصل از پژوهش حاضر مربوط به سه دانشگاه (اصفهان، آزاد اسلامی خوراسگان و پیام نور اصفهان) است و در تعمیم این نتایج به سایر دانشگاه‌های کشور باید احتیاط کرد.
- نتایج حاصل از پژوهش حاضر صرفاً برآمده از دیدگاه‌های استادان است. دیدگاه کارفرمایان و صاحبان صنایع در مورد علل بی‌رغبتی‌شان به مشارکت با دانشگاه نیز باید بررسی شود.
- نتایج حاصل از پژوهش حاضر صرفاً پیمایش دیدگاه‌ها بوده است. لذا برای اطمینان از انطباق یافته‌ها با واقعیت‌های موجود در مورد موانع ایجاد همخوانی بین موضوعات پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد رشته‌های علوم تربیتی با نیازهای جامعه باید رابطه دانشگاه، صنعت و جامعه مورد مشاهده و کنکاش میدانی قرار گیرد.

پیشنهادها

با توجه به اینکه از عمده‌ترین مشکلات آموزشی دانشجویان در فرآیند تدوین پایان‌نامه مشکلات اقتصادی است، لازم است دانشگاه با در اختیار قرار دادن حق پژوهانه به دانشجویان و افزایش وام‌های تحصیلی که مختص به انجام پایان‌نامه است در جهت کاهش این مشکل به دانشجویان، به‌ویژه دانشجویانی که هیچ‌گونه حمایت مالی از سوی سازمان‌های بیرونی دریافت نکرده‌اند، همت گمارد.

صداوسیما و متولیان آموزشی و فرهنگی (دانشگاه، آموزش و پرورش، شورای عالی فرهنگ، سازمان تبلیغات اسلامی و...) اهمیت پژوهش در زندگی و مسائل جامعه را تبلیغ کنند.

سازمان‌ها برای مجریان امور پژوهشی خود کارگاه‌های آموزشی ترتیب دهند.
مدیران عالی سازمان‌ها به تقویت فرهنگ تحقیق در سازمان خود اهتمام ورزند.

فهرست منابع

- باقری مجد، روح‌الله؛ قلاوندی، حسن؛ میرآقایی، علی‌عباس؛ صدقی، ناصر و باقری مجد، امیر (۱۳۹۳). تحلیل شکاف پژوهش‌های علوم انسانی در آموزش عالی. فصلنامه پژوهش در یادگیری آموزشگاهی، ۱ (۳)، ۷۹ - ۹۰.
- پالیزبان، فاطمه (۱۳۸۶). بررسی قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای فراروی فعالیت‌های پژوهشی در دانشگاه‌های غرب ایران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی.
- تصدیقی، محمدعلی و تصدیقی، فروغ (۱۳۸۸). موانع تحقیق و فرهنگ پژوهش در نظام آموزش عالی. ماهنامه مهندسی فرهنگی، ۴ (۳۵ و ۳۶)، ۳۷ - ۴۷.
- تیرگر، هدایت و محمدطهرانی، حسن (۱۳۸۷). موانع عمده توسعه پژوهش محوری در واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان کرمان. فصلنامه دانش و پژوهش در علوم تربیتی، ۵ (۱۷ و ۱۸)، ۹۹ - ۱۱۸.
- جعفری، عفت (۱۳۸۸). بررسی موانع و مشکلات دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه اصفهان در فرآیند تدوین پایان‌نامه از دیدگاه دانشجویان تحصیلات تکمیلی و اعضای هیئت علمی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه اصفهان، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی.
- حسن‌زاده، رمضان (۱۳۸۳). بررسی موانع و عوامل کاربست یافته‌های پژوهشی توسط دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی. فصلنامه تعلیم و تربیت، ۲۰ (۴)، ۱ - ۳۱.
- حسین‌پور، محمد (۱۳۹۰). بررسی عوامل بازدارنده فعالیت پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته‌های علوم انسانی. یافته‌های نو در روان‌شناسی، ۶ (۱۹)، ۵۹ - ۷۹.
- حسینقلی‌زاده، رضوان (۱۳۹۰). تناسب آموزش عالی با تأکید بر نقش اجتماعی دانشگاه در جامعه دانش‌محور. نامه آموزش عالی، ۴ (۱۳)، ۱۲۱ - ۱۴۲.
- حسینی، امین و جاهد، حسینعلی (۱۳۹۱). شناسایی موانع انجام فعالیت‌های پژوهشی از منظر اعضای هیئت علمی دانشگاه تبریز. فصلنامه سیاست علم و فناوری، ۴ (۴)، ۴۹ - ۶۴.
- خاکی، غلامرضا (۱۳۸۷). روش تحقیق با رویکردی به پایان‌نامه نویسی. تهران: وزارت فرهنگ و آموزش عالی و همکاری کانون فرهنگی انتشاراتی درایت.
- رومیانی، یاراله؛ میرشاه جعفری، سید ابراهیم و نصر اصفهانی، احمدرضا (۱۳۸۵). موانع سازمانی و آموزشی مربوط به فعالیت‌های پژوهشی دبیران آموزش و پرورش. مطالعات روان‌شناسی تربیتی، ۳ (۴)، ۵۹ - ۷۴.

- زارع احمدآبادی، حبیب؛ منصوری، حسین و طاهری دمنه، محسن (۱۳۸۸). واکاوی موانع انجام پژوهش در دانشگاه‌ها TOPSIS فازی از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه یزد. *فصلنامه مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی*، ۱۳(۴)، ۱۱۳ - ۱۳۸.
- زمانی، حکیم و قربان‌نژاد، اقدس (۱۳۸۵). بررسی مشکلات و موانع موجود در امر پژوهش. *مجموعه مقالات همایش منطقه‌ای بررسی مشکلات پژوهش و ارائه راهکارهای مناسب و کاربردی جهت بهبود آن*. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قوچان. سرشتی، منیژه؛ کاظمیان، افسانه و دریس، فاطمه (۱۳۸۹). موانع انجام تحقیقات از دیدگاه اساتید و کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد. *راهبردهای آموزش در علوم پزشکی*، ۳(۲)، ۵۱ - ۵۷.
- سلیمانی، مجید (۱۳۹۱). نگاهی به پژوهش در ایران. *هفته‌نامه خبری-تحلیلی برنامه*، ۱۰(۴۵۲)، ۱ - ۵.
- سند نقشه جامع علمی کشور (۱۳۸۹). دسترسی در سایت: www.msrt.ir/fa/SiteCollectionImages/M01.pdf
- شریعتمداری، مهدی (۱۳۹۰). آسیب‌شناسی موانع اجرای پژوهش در میان اعضای هیئت علمی و ارائه راهکارهای کاربردی. *فصلنامه تحقیقات مدیریت آموزشی*، ۳(۱)، ۴۵ - ۶۰.
- عنایتی، ترانه؛ ضامنی، فرشیده و قربانی، طلعت (۱۳۹۱). بررسی موانع پژوهش از دیدگاه دبیران دوره راهنمایی بهشهر. *رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۳(۴)، ۱۸۹ - ۲۰۵.
- فراستخواه، مقصود (۱۳۸۹). بررسی الگوی تعاملات آموزش عالی و دانشگاه‌ها با سایر نظام‌های تولید و خدمات. *فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی*، ۱۶(۳)، ۴۵ - ۶۵.
- فضل‌الهی، سیف‌اله (۱۳۹۱). عوامل بازدارنده مؤثر بر پژوهش‌های دانشجویی. *فصلنامه اسلام و پژوهش‌های تربیتی*، ۴(۱)، ۱۶۵ - ۱۸۴.
- مرادی، محمود؛ دوستار، محمد؛ قادری‌فر، اسماعیل و زنجانی، بهناز (۱۳۹۲). شناسایی و اولویت‌بندی موانع فراروی پژوهش، مطالعه موردی پژوهشگاه‌های زیرمجموعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. *فصلنامه سیاست علم و فناوری*، ۶(۱)، ۳۵ - ۴۷.
- مطلق، معصومه و چرخچی، ایرج (۱۳۸۷). نگاهی به موانع و کاستی‌های توسعه تفکر پژوهش در مدارس به‌عنوان بخشی از نظام آموزشی ایران. *پژوهشنامه علوم اجتماعی*، ۲(۱)، ۱۷۹ - ۲۰۳.
- منصوریان، یزدان (۱۳۸۹). *صد نکته در پایان‌نامه‌نویسی*. کلیات کتاب ماه، ۱۸(۱۵۱)، ۷۸ - ۹۳.

- میرسپاسی، ناصر و افقهی، بابک (۱۳۹۱). مقایسه تحلیلی هوش سازمانی در آموزش عالی: مطالعه‌ای موردی. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، ۱۸ (۳)، ۶۷ - ۸۶.
- نقیب‌السادات، سید رضا (۱۳۸۸). رفع مشکلات و موانع تحقیق در کشور، یک ضرورت. ماهنامه کتاب ماه علوم اجتماعی، ۱۳ (۱۴)، ۱ - ۳.
- نیستانی، محمدرضا و رفیعی، مریم (۱۳۹۲). کاربست الگویابی در ارزیابی و برنامه‌ریزی بهبود کیفیت در دانشگاه‌ها. مجموعه مقالات دومین کنفرانس ملی ارزشیابی و تضمین کیفیت در نظام‌های دانشگاهی، تهران: سازمان سنجش آموزش کشور.
- نیک‌روز، لیلیا؛ روزی‌طلب، مهین؛ رایگان شیرازی، علی‌رضا؛ نقی‌زاده، محمدمهدی و تقوی، فرزانه (۱۳۹۱). بررسی عوامل بازدارنده اجرای طرح‌های تحقیقات دانشجویی از دیدگاه دانشجویان. مجله دانشگاه علوم پزشکی فسا، ۲ (۲)، ۱۱۳ - ۱۱۹.
- هاشمی، سید احمد (۱۳۹۲). آموزش عالی (مفاهیم و رویکردها). شیراز: دانشگاه آزاد اسلامی (لامرد) و نوید شیراز.

- Atkinson, R. & Blanpied, W. (2008). Research Universities: Core of the US science and technology system. *Technology in Society*, 30 (1), 30-48.
- Griffin, M. F. & Hindocha, S. (2011). Publication practices of medical students at British medical schools: Experience, attitudes and barriers to publish. *J. Medical Teacher*, 33 (1), 1-8.
- Hemsley-Brown, J. (2004). Facilitating research utilization: a cross-sector review of the re- search evidence. *International Journal of Public Sector Management*, 17 (6), 52-534.
- Manjarres, H. L.; Gutierrez, G. A.; Carrion, G. A. & Vega, J. J. (2009). University- industry relationship (UIR) and Academic research effects on the scientific performance: Synergy or substitution? *Research in Higher Education*, 50 (8), 795-811.
- Science Council of Japan (SCJ). (2013). *Statement: Code of Conduct for Scientists –Revised Version*. Science Council of Japan. Approved at the executive board of the Science Council of Japan on Jan. 25, 2013, and translated from the

- original Japanese version, Original Document (Japanese).
www.scj.go.jp/ja/info/kohyo/pdf/kohyo-22-s168-1.pdf.1-7.
- Weber, L. & Bergan, S. (Eds). (2012). *the public responsibility for higher education and research* (Vol. 2). Council of Europe.
- Ylijoki, o. (2001). Master's thesis writing from a narrative approach. *Journal of studies in Higher Education*, 26 (1), 21-34.

